

Центр інформації та документації НАТО в Україні

Розташований в Інституті міжнародних відносин за адресою вул. Мельникова 36/1, майже у центрі української столиці, Центр інформації та документації НАТО (ЦІДН) слугує першорядним джерелом інформації про Північноатлантичний альянс. Ця установа надає інформацію, аналітичні матеріали, допомогу у проведенні досліджень, підтримку проєктів, офіційні інтерв'ю, прес-брифінги, сприяє організації обмінів фахівцями та забезпечує доступ до документації НАТО, а також пропонує доступ до Інтернету для пошуку інформації з питань безпеки українським урядовцям, представникам ЗМІ, науковцям, студентам, лідерам неурядових організацій та громадськості. Залишаючись у самому центрі розвитку відносин України та НАТО, ЦІДН пропонує широкий вибір публікацій НАТО, які поширюються по всіх регіонах України поштою або у електронному

вигляді. Якщо Ви зацікавлені в отриманні найновішої інформації про НАТО, звертайтеся, будь ласка, до ЦІДН:

- Для автоматичного внесення до списку розсилки документів ЦІДН надішліть між 9:00 та 18:00 за київським часом повідомлення за адресою: list-server@nato.ukrpack.net зі словами SUBSCRIBE DISTRIBUTION у тексті повідомлення.
- Підписатися на отримання інформації можна також, надіславши повідомлення за адресою: nids-doc@ukrpack.net, зазначивши свою електронну адресу, ім'я та назву організації.
- Веб-сторінка НАТО: <http://www.nato.int>
- Україномовний модуль веб-сторінки НАТО: <http://www.nato.int/docu/other/ukr/ukraine.htm>
- Телефон Центру інформації та документації НАТО в Україні: 38-044-246-8616/17

Календар подій

- 26 вересня** – Семінар: «Трикутник НАТО – ЄС – Україна: відносини, що розвиваються. Нові загрози безпеці потребують нових відповідей», організований Українським центром економічних та політичних досліджень імені О. Разумкова за сприяння Центру інформації та документації НАТО в Україні, м. Київ.
- 5 жовтня** – Конференція командувачів академії оборони у рамках ПЗМ.
- 24 жовтня** – Конференція: «Співробітництво Україна – НАТО як важливий чинник зміцнення системи європейської безпеки», організована Центром журналістських досліджень за сприяння Центру інформації та документації НАТО в Україні, м. Луганськ.
- 25 жовтня** – Засідання на найвищому рівні Спільної робочої групи Україна – НАТО з питань оборонної реформи у штаб-квартирі НАТО.
- 30 жовтня – 2 листопада** – Візит в Україну командувача Об'єднаними військово-повітряними силами НАТО у Південній Європі.
- 7 – 9 листопада** – Візит в Україну Верховного головнокомандувача ОЗС НАТО у Європі.
- 8 – 10 листопада** – Конференція: «Європейський вибір України: внутрішні трансформації та пошук нової ролі у галузі зовнішньої політики та безпеки» буде організована Центром європейських та міжнародних досліджень за сприяння Центру інформації та документації НАТО в Україні, м. Київ.
- 24 – 25 листопада** – Візит групи українських журналістів до штаб-квартири НАТО та штабу ВГК ОЗС НАТО у Європі.
- 7 грудня** – Засідання Комісії Україна – НАТО на рівні міністрів закордонних справ у Брюсселі.
- 12 грудня** – Засідання Комісії Україна – НАТО на рівні міністрів оборони у Брюсселі.

Тексти офіційних заяв, декларацій та комюніке НАТО є англійською,

французькою, німецькою, російською та українською мовами на веб-сторінці:

<http://www.nato.int>

Видається Відділом інформації та преси НАТО.

Штаб-квартира НАТО: В-1110, Брюссель.

Редактор-упорядник Петр Лунак

Факс 10-32-2-707-4579

За інформацією стосовно Новин НАТО та інших друкованих матеріалів,

а також для самостійного пошуку в Інтернеті додаткової інформації

з питань безпеки звертайтеся до Центру інформації та документації НАТО:

Україна, 04119, Київ-119, вул. Мельникова, 36/1

Тел.: 38 (044) 246-8616, 38 (044) 246-8617,

факс 38 (044) 246-8622

«Новини НАТО» не є офіційно узгодженим документом НАТО, і тому вони не обов'язково репрезентують офіційні думки чи позиції урядів окремих країн-членів з усіх питань, що обговорюються у цьому виданні.

Генеральний секретар НАТО лорд Робертсон та глава Місії України при НАТО посол В. Хандогій з нагоди 10-річчя незалежності України

Лорд Робертсон

Відколи десятиріччя тому Україна набула незалежності, вона весь цей час відіграла важливу роль у гарантуванні європейської безпеки. Ухвалення країною рішення щодо знищення ядерної зброї, яка базувалася на її території, та приєднання до Договору про непоширення ядерної зброї створили стрижень стабільності у період, що розпочався після завершення холодної війни. Послідовна політика добросусідських відносин, яку Україна запроваджувала, зокрема, стосовно країн – членів НАТО Польщі та Угорщини, пішла на користь Європі в цілому.

НАТО завжди високо цінувало конструктивний підхід, який Україна виявляла протягом цих років, і у відповідь висунуло низку ініціатив, що нині втілюються у рамках Хартії Україна – НАТО. Регулярно проводяться політичні консультації з широкого кола питань, пов'язаних з безпекою. Наша спільна робота у галузі оборонної реформи допомагає Україні перетворити успадковані від Радянського Союзу збройні сили на сучасні війська, здатні впоратися з новими викликами XXI століття. Неоціненною стала участь України у миротворчих операціях під проводом НАТО на Балканах.

Центр інформації та документації НАТО в Україні став першим представництвом Альянсу у країні-партнері. НАТО також відкрило Офіс зв'язку з військових питань, який покликаний сприяти участі України у програмі «Партнерство заради миру».

У цьому році Україна святкує десяту річницю відновлення своєї державності. Значний шлях уже подолано, але попереду ще багато роботи для створення всіх необхідних умов повноправного входження нашої держави в сім'ю європейських народів. Нині через взаємопов'язаність та об'єктивну взаємозалежність країн світу безпека будь-якої держави більше не вимірюється лише могутністю її військового потенціалу. Тільки країна, що забезпечила рівновагу між внутрішньою стабільністю та зовнішньою безпекою, може по праву вважати себе у безпеці.

Підписання у 1997 році Президентом України Л. Д. Кучмою та лідерами держав – членів Північноатлантичного альянсу Хартії про Особливе партнерство між Україною та НАТО стало практичним кроком нашої держави, спрямованим насамперед на зміцнення регіональної стабільності і добросусідських відносин, протидію виникненню нових загроз миру і стабільності у регіоні Центральної та Східної Європи, невід'ємною частиною якого вона є. Роки, що минули з часу підписання Хартії, підтвердили актуальність положень цього документа.

На засіданні Північноатлантичної ради НАТО у Будапешті у травні ц. р. міністри закордонних справ країн НАТО ще раз підтвердили, що держави – члени Альянсу залишаються відданими Особливому партнерству з Україною, яке ґрунтується на підтримці незалежної, демократичної, стабільної і ринково орієнтованої України.

Посол Хандогій

Я пишаюся тим, як проходила та продовжує розвиватися співпраця між Україною та НАТО. Відносини Україна – НАТО сприяють зміцненню суверенної, незалежної, демократичної, орієнтованої на ринкову економіку України. Ці відносини неодмінно відіграватимуть роль чинника безпеки та стабільності у Європі.

Керівництво України чітко проголосило курс на європейську інтеграцію. Це достойне прагнення, проте досягнення цієї мети потребуватиме подолання складних політичних, економічних та оборонних перепон. Здолати цю смугу перешкод Україні доведеться самотужки, проте країни – члени Альянсу прагнуть усіляко їй допомогти.

Надзвичайно важливо, щоб на шляху європейської інтеграції Україна дотримувалася високих демократичних стандартів, які стали нормою серед її партнерів у Європі. Не існує скороченого шляху до Європи. Правила вступу до Європи ґрунтуються на спільних цінностях плюралістичної демократії, повазі до верховенства права, вільному та відкритому ринку, політичній свободі та свободі преси.

Необхідність подолання численних перешкод часто може викликати стурбованість. Проте винагорода варта того, щоб заради її отримання були докладені усі зусилля. Винагородою є достойне місце України у європейській родині націй як важливої, впевненої у собі та надійної суверенної держави.

Джордж Робертсон

Україна надає виключно важливого значення розвитку та поглибленню відносин з НАТО у контексті стратегічного курсу на європейську інтеграцію. Активне, прагматичне та зорієнтоване на досягнення конкретних практичних результатів співробітництво з Альянсом є одним з найважливіших елементів цього курсу.

Ми позитивно оцінюємо результати співробітництва з НАТО на Балканах. Високі оцінки командування силами КФОР діяльності українського миротворчого контингенту в Косові є свідченням високої професійності наших військовослужбовців під час виконання покладених завдань.

Співробітництво з НАТО у сфері військової реформи, важливої складової загальнодержавного процесу економічних і соціально-політичних реформ, розглядається в Україні як один з пріоритетних напрямів практичної співпраці з Альянсом.

Позитивним елементом нашої співпраці є розвиток і поглиблення парламентського виміру співробітництва Україна – НАТО.

Україна уважно стежить за розвитком європейських інтеграційних процесів у сфері безпеки і оборони. У цьому контексті Україна позитивно оцінює готовність країн-членів Альянсу консульгуватися з Україною стосовно розвитку діалогу НАТО – ЄС з питань, які безпосередньо впливають на інтереси національної безпеки України.

Як зазначили міністри закордонних справ у заяві Комісії Україна – НАТО від 30 травня 2001 року, «активне поглиблення Особливого партнерства Україна – НАТО сприятиме широкомасштабній участі України у загальноєвропейських інтеграційних процесах та процесах розвитку європейської архітектури безпеки».

Володимир Хандогій

Інтерв'ю з головою Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки та оборони паном Б. Андресюком

– Як ви оцінюєте результати співробітництва між Україною та НАТО у галузі оборонної реформи, досягнуті до цього часу?

– Безумовно, позитивно. Можу впевнено стверджувати, що прийняте у липні 1997 року рішення про Особливе партнерство є кроком у правильному напрямку. Додає суттєвого оптимізму той факт, що активно розгортається діяльність Спільної робочої групи з питань військової реформи,

в рамках якої Україна і НАТО разом працюють над вдосконаленням цивільно-військових відносин у нашій державі. В розвиток цієї роботи Комітетом Верховної Ради України з питань військової реформи в Україні проведено чотири «круглі столи» протягом березня – червня 2001 року з актуальних питань військової реформи в Україні, зокрема пошуку найбільш оптимальної моделі цивільного контролю за військовою організацією в Україні. Крім цього, слід

також зазначити, що у напрямку досягнення взаємосумісності між Збройними Силами України та арміями країн – членів НАТО регулярно відбуваються консультації для отримання інформації стосовно потреб, стандартів, тенденцій розвитку озброєнь та систем їх постачання держав – членів НАТО і партнерів, а також враховується досвід НАТО в регулюванні витрат на оборону та формування воєнних бюджетів, реструктуризації і конверсії оборонної промисловості. Здійснюються також спільні навчання і маневри, в ході яких підвищується взаємосумісність підрозділів армій різних країн, що закладає основу успіху під час проведення спільних операцій з підтримки миру.

– Яким чином країни – члени Альянсу можуть допомогти вам у ваших зусиллях?

– На мою думку, насамперед Україна може сподіватися і розраховувати у подальшому від співпраці з НАТО на наступне:

- підтримку з боку НАТО політичної незалежності, територіальної цілісності та непорушності кордонів України;

- участь в операціях, здійснюваних під егідою ООН або в рамках відповідальності ОБСЄ;

- отримання сучасної інформації щодо досвіду країн – членів НАТО у процесі реформування та створення сучасних Національних Збройних Сил, для її використання у прискоренні реформування Збройних Сил України;

- використання досвіду НАТО та країн – членів

Альянсу з метою забезпечення цивільного контролю над збройними силами;

- отримання інформації щодо досвіду НАТО та країн-членів Альянсу в реформуванні оборонного бюджету та її використання в умовах України;

- участь у виробництві та модернізації військової техніки (зокрема танків та кораблів) для країн НАТО українських підприємств військово-промислового комплексу із застосуванням передових технологій.

Таким чином, Україна істотно заінтересована в інтегруванні до структури НАТО.

– Парламент відіграє провідну роль щодо втілення оборонної реформи. Якою, на вашу думку, є роль Верховної Ради України у цьому процесі?

– Згідно з постановою Верховної Ради України і дорученням уряду України проведено парламентські слухання з питань: «Реформування Збройних Сил України: політико-правові та соціально-економічні аспекти», які відбулися 29 червня 1999 року.

Завдяки проведеній роботі, а також плідній співпраці з керівництвом Міністерства оборони України та постійними представниками цього відомства були прийняті основоположні Закони України «Про оборону» та «Про внесення змін до Закону України «Про Збройні Сили України».

Велика увага в Комітеті також приділяється питанню формування видатків бюджету для Збройних Сил, його розгляду та проходженню через Верховну Раду України, особливо через її профільний Комітет з питань бюджету.

Симпозіум України та НАТО у рамках ПЗМ

З 4 до 6 липня 2001 року уряд України та Верховне командування ОЗС НАТО на Атлантиці провели міжнародний симпозіум «Світ у XXI столітті: співпраця, партнерство, діалог». Програма симпозіуму охоплювала три основні доповіді та три дискусії за «круглим столом».

У заході взяли участь представники усіх 19 країн – членів НАТО та 26 країн – учасниць програми «Партнерство заради миру», а також промисловці, лідери громадських організацій та інші чільні цивільні та військові посадові особи України. На симпозіумі обговорили такі питання, як вплив

глобалізації на економіку та безпеку, виклики у галузі регіональної безпеки та зміни у середовищі безпеки за часів інформаційної доби. Генеральний секретар НАТО виступив з промовою «Україна – НАТО: пошук правильних рішень на XXI століття», яку ми публікуємо у цьому випуску «Новин НАТО».

Україна – НАТО: пошук правильних рішень на ХХІ століття

Промова Генерального секретаря НАТО на міжнародному симпозіумі, організованому Верховним командуванням ОЗС НАТО на Атлантиці

Київ, 5 липня 2001 року

Пані та панове!

Тема цього семінару, який НАТО проводить у рамках ПЗМ, звучить так: «Світ у ХХІ столітті». Це досить честолюбна тема, оскільки вона потребує, щоб ми замислилися над майбутнім – далеким майбутнім. Врешті-решт, ХХІ століття лише розпочалося, попереду ще 99 років.

Проте прогнозувати майбутнє – небезпечно заняття. Одна американська газета якось повідомила своїх читачів про закриття колонки гороскопів «у зв'язку з непередбачуваними обставинами». У сфері політики прогнози також пов'язані з ризиком. Якою була б наша реакція, якби 15 років тому хтось передбачив розпад Радянського Союзу та появу суверенної та незалежної України? Ми, напевно б, відкинули такий прогноз як цілком нереалістичний, як абсолютне безглуздя. Але все ж ці події відбулися і стали кроком до стабільнішої та безпечнішої Європи.

Отже, навіть якщо робити прогнози – складна річ, ми не повинні боятися час від часу їх робити. Тому

що вони можуть допомогти нам зосередити увагу на тому, що має бути зроблене *сьогодні* та впоратися із проблемами, що можуть виникнути *завтра*.

Якими будуть наші проблеми завтра? Зовсім іншими порівняно з тими, які ми мали у недалекому минулому. У ХХІ столітті назва гри – глобалізація. Люди та ідеї не будуть тепер обмежуватися географічною територією, зовсім навпаки. Глобалізація сприятиме вільному пересуванню людей та ідей через кордони та континенти. І хоча, безумовно, завдяки глобалізації наші суспільства стають заможнішими, вона водночас робить їх уразливішими.

Швидке поширення технологій та інформації відкриває принципово нові методи виробництва – звідси економічне процвітання, – але також може зрости кількість країн, що розробляють зброю масового знищення.

Регіональні конфлікти змушують нас зробити суворий вибір між байдужістю, яка дорого коштує,

та втручанням, яке також обходиться дорого. Брак природних ресурсів стане навіть серйознішою проблемою і може мати складні економічні, політичні, а можливо, і військові наслідки. До того ж економічні спади, екологічні катастрофи або регіональні конфлікти можуть обернутися на новий жах.

Тож чи готові ми впоратися із цими проблемами? Чи зробили ми правильний вибір, щоб бути готовими до ХХІ століття?

Я вірю, що чимало правильних рішень були такі ухвалені. Принципи демократії та ринкової економіки закріпилися практично в усіх країнах Європи.

Наші основні інституції обрали політику співпраці та допомоги своїм сусідам різними шляхами, пропонуючи різні форми партнерства та відкриваючи перспективу членства. І всі країни, як країни-члени, так і країни-партнери, висловлюються у тому самому руслі: слід йти до вищого ступеня партнерства та інтеграції.

Ми всі розуміємо, що проблеми ХХІ століття надто складні, щоб будь-яка одна країна могла впоратися з ними самотужки, в ізоляції.

Свідченням такого міцного прагнення партнерства для усіх нас є Балкани. НАТО та країни-партнери, серед них і Україна, беруть участь у цих безпрецедентних зусиллях.

У Боснії та Косові солдати із понад 40 країн щодня ризикують своїм життям, щоб таким чином створити підґрунтя для такого миру в регіоні, який триматиметься без сторонньої допомоги. Зробивши майбутнє Балкан нашою безпосередньою та нагальною турботою, ми взяли на себе великий тягар та велику відповідальність. І ми можемо впоратися із цією проблемою, адже ми робимо це разом.

Я переконаний, що така сама логіка нашої ролі буде доминувати у врегулюванні нинішньої кризи у колишній Югославській Республіці Македонії¹. Наша позиція є чіткою: НАТО готове допомогти роззброїти повстанців за умови виконання певних вимог. Ми не залишимо країну-партнера у скрутному становищі. У цьому, врешті-решт, полягає сутність партнерства.

Разом ми можемо опанувати політичну волю та військові ресурси, необхідні для виконання цієї місії. Ми повільно наближаємо цей регіон до справжнього миру. Ми вирішили не стояти осторонь, не бути байдужими. І нині, коли Слободан Мілошевич очікує суду в Гаазі, ми ще раз переконалися, що зробили правильний вибір.

Сьогоднішній симпозіум є ще одним прикладом правильного вибору. Це одна з дванадцяти ініціатив, розроблених у рамках Спільної робочої групи Україна – НАТО з питань оборонної реформи. Так само, як і під час семінару, що має відбутися наступного тижня, на ньому розглядатимуться можливості досягнення більшої оперативності нашого партнерства, а також вивчатиметься досвід, отриманий нами дотепер у рамках співробітництва за програмою ПЗМ.

Той факт, що у семінарі беруть участь представники країн НАТО та країн – учасниць ПЗМ, вже сам по собі є промовистим. Це живе свідчення того, як працює нова партнерська Європа.

Проте не будемо обманювати себе, начебто тепер ми готові до ХХІ століття. Адже для того, щоб впоратися із майбутніми викликами, недостатньо мати далекоглядну закордонну та безпекову політику. Успіхи у закордонній політиці не усувають необхідності запровадження ефективної внутрішньої політики з двох причин. По-перше, тому що стабільне внутрішньополітичне середовище та міцна економіка є необхідними передумовами існування будь-якої здорової нації та будь-якої вдалої закордонної політики. По-друге, у спільноті країн, що стають дедалі більше взаємозалежними, такі стандарти, як демократія та повага до прав людини, є так само важливими, як і договори про контроль над озброєннями та угоди щодо кордонів. Політичний, економічний або соціальний застій неминуче веде до ізоляції, якщо не гірше.

Розпад Радянського Союзу та Югославії – надто промовисті приклади, щоб їх можна було ігнорувати. Обидві держави були знищені через небажання здійснити внутрішню реформу.

